

4. 7. III. BOŽÍ PRÍKAZ

Ciel': poukázat na nedeľu ako na príležitosť stráviť čas s Bohom, venovať sa sebe a blíznym

Božie slovo

„V siedmy deň Boh dokončil svoje diela, ktoré urobil. A v siedmy deň odpočíval od všetkých diel, ktoré urobil. I požehnal siedmu deň a zasvätil ho, lebo v ňom odpočíval od všetkých diel, ktoré Boh stvoril a urobil.“ (Gn 2,1-3)

„Spomeň si na sobotný deň, aby si ho zasvätil! Šesť dní budeš pracovať a tvoriť všetky svoje diela, siedmy deň je však sobota Pána, tvojho Boha. Vtedy nebudeš konať nijakú prácu.“ (Ex 20,8-10)

„Lebo za šesť dní Pán utvoril nebo a zem, more a všetko, čo je v nich. V siedmy deň však odpočíval... Pán požehnal sobotný deň a vyhlásil ho za posvätný.“ (Ex 20,11)

„Tento deň je zasvätený Pánovi, vášmu Bohu. Nežiaľte a neplačte! (...) Chodte, zajedzte si niečo masťného a vypite si sladkého, no niečo z toho pošlite aj tomu, kto si nenachystal! Lebo tento deň je zasvätený nášmu Pánovi. A nermúťte sa, lebo radosť v Pánovi je vaša sila!“ (Neh 8,9.10)

„Toto je deň, ktorý urobil Pán, jasajme a radujme sa“ (Ž 118,24).

„Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu. A tak Syn človeka je Pánom aj nad sobotou.“ (Mk 2,27-28)

„Keď sa pominula sobota, na úsvite prvého dňa v týždni prišla Mária Magdaléna a iná Mária pozrieť hrob. Vtom nastalo veľké zemetrasenie, lebo z neba zostúpil Pánov anjel, pristúpil, odvalil kameň a sadol si naň. Jeho zjav bol ako blesk a jeho odev biely ako sneh. Strážnici strnuli od strachu z neho a ostali ako mŕtvi. Anjel sa prihovril ženám: „Vy sa nebojte! Viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný. Niet ho tu, lebo vstal, ako povedal. Podťe, pozrite si miesto, kde ležal.“ (Mt 28,1-6)

„Keď sa pominula sobota, Mária Magdaléna a Mária Jakubova i Salome nakúpili voňavé oleje a išli ho pomazať. V prvý deň týždňa, skoro ráno, po východe slnka, prišli k hrobu a hovorili si: „Kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu?“ Ale keď sa pozreli, videli, že kameň je odvalený; bol totiž veľmi veľký. Keď vošli do hrobu, na pravej strane videli sedieť mladíka oblečeného do bieleho rúcha a střípli. On sa im prihovril: „Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho uložili.“ (Mk 16,1-6)

„Ráno prvého dňa v týždni, ešte za tmy, prišla Mária Magdaléna k hrobu a videla, že kameň je od hrobu odvalený. Bežala teda a prišla k Šimonovi Petrovi a k inému učeníkovi, ktorého mal Ježiš tak rád, a povedala im: „Odniesli Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili.“ Peter a ten druhý učeník sa zobrali a išli k hrobu. Bežali obaja, ale ten druhý učeník bežal rýchlejšie, predbehol Petra a prišiel k hrobu prvý. Nahol sa a videl tam položené plachty; dnu však nevškol. Potom prišiel aj Šimon Peter, ktorý ho nasledoval, a vošiel do hrobu. Videl tam položené plachty aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave. Lenže tá nebola pri plachtách, lež osobitne zvinutá na inom mieste. Vtedy vošiel aj druhý učeník, ten, čo prišiel k hrobu prvý, a videl i uveril. Ešte totiž nechápali Písmo, že má vstať z mŕtvych.“ (Jn 20,1-9)

„Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách.“ (Sk 2,42)

Iné pramene

Dve veci privádzajú na žobrotu: nedeľná práca a nespravodlivý majetok! (Sv. Ján Mária Vianney)

„Kedysi sa hovorilo: Doprajte svojej duši nedeľu! Teraz sa hovorí: Vdýchnite svojej nedeľi dušu!“ Peter Rosengger (rakúsky spisovateľ)

Lord Home sa raz spýtal Harolda MacMillana, či by vedel ukázať prstom na ten bod v histórii, kedy sa začal úpadok morálnych hodnôt v Anglicku. Odpoveď prišla okamžite: „Je to ten deň, kedy ľudia začali znesväcovať nedeľu.“ (Zdroj: <http://www.homily-service.sk>)

Alexandra Manzoniho bolo vidieť každú nedeľu na bohoslužbách. Keď už bol starý, jeho príbuzní ho chceli odhovoriť od svätej omše, lebo bolo zlé počasie. Manzoni vravel: "Keby som vyhral prvú cenu v lotérii, všetci by ste ma povzbudzovali: choď čo najrychlejšie a vyber si ju. Svätá omša má oveľa väčšiu cenu!" (Zdroj: internet)

Podnety na prehĺbenie témy

- starozákonní židia zasvätili sobotu, lebo v sobotný deň sa pripomína Boží odpočinok v siedmy deň stvorenia, ako aj vyslobodenie Izraela z egyptského otroctva a zmluva, ktorú Boh uzavrel so svojím ľudom
- sobota bola pre kresťanov nahradená nedeľou, lebo nedeľa je dňom zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Ako „prvý deň v týždni“ (Mk 16,2)
- nedeľa - deň Pána
- slávenie nedele a iných prikázaných sviatkov účasťou na pánovej Eucharistii; zdržiavanie sa takých činností, ktoré znemožňujú preukazovať kult Bohu a narúšajú radosť vlastnú dňu Pána alebo potrebné zotavenie ducha i tela
- nedeľná eucharistia
- nedeľná povinnosť
- deň milosti a odpočinku od práce
- prikázané sviatky
- Boh nám dáva čas ... cítime, že potrebujeme priestor na oddych a v nedeľu chodíme do obchodov
- nedeľné spoločné stolovanie, nedeľná spoločná modlitba v rodine

Podnety k spoločnému zdieľaniu v skupinke

- ako vyzerá nedeľa vo vašej rodine? Spoločné stolovanie? Spoločná modlitba?
- ako by si mohol urobiť nedeľu výnimočnou vo svojom živote?
- ako by si mohol využiť nedeľu na obohatenie tvojho duchovného života? (čítanie sv. písma, účasť na litániách, prehĺbenie medziľudských vzťahov – návšteva rodiny, pútnického miesta, kultúrneho podujatia, výlet do okolia...)
- kým by si sa inšpiroval?
- je nedeľa na pasívne leňošenie?
- ako kresťania slávia nedeľu?
- ako svätíš nedeľu a prikázaný sviatok Ty? Čo by si mohol zmeniť?
- nie každej profesie je umožnené, aby svätila nedeľu a prikázané sviatky. Ktoré profesie sú to?

- nákupné centrá – „novodobé chrámy“
- ktoré prikázané sviatky poznáš?

Modlitba

- „Tento deň je zasvätený Pánovi, vášmu Bohu. Nežiaľte a neplačte! (...) Chodte, zajedzte si niečo masťného a vypite si sladkého, no niečo z toho pošlite aj tomu, kto si nenachystal! Lebo tento deň je zasvätený nášmu Pánovi. A nermúťte sa, lebo radosť v Pánovi je vaša sila!“ (Neh 8,9.10)
- Ruženec svetla – piaty desiatok

Aplikácia do života

- nedeľu prežijem z úcty k svojmu Bohu
- skúsím vybaviť nákupy počas týždňa, nenechám si ich na nedeľu

Materiály k téme

KKC 2168-2195, <http://www.katechizmus.sk/index.php?action=getk&kid=2912> 1166-1167
<http://www.katechizmus.sk/?action=getk&kid=1649>

Youcat 362-367

Sv. Otec František - Ozajstný oddych je radostná vďačnosť

<https://dku.abuba.sk/node/2111>

Lectio divina – Mons. Stanislav Zvolenský – Kultúra Pánovho dňa

<https://www.abuba.sk/abuba/node/447>

Katechéza pápeža Františka o 3. prikázaní: Ozajstný oddych je radostná vďačnosť

<https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocianku=20180905044>

Apoštolský list Svätého Otca Jána Pavla II. o svätení nedele - Deň Pána

<https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/dies-domini>

Dies Domini

63. Kristus prišiel uskutočniť nový “exodus”, dať slobodu utláčaným. On v sobotu vykonal mnoho uzdravení (porov. Mt 12, 9-14 atď.), určite nie preto, aby rušil deň Pána, ale aby naplno realizoval jeho význam: “Sobota bola ustanovená pre človeka a nie človek pre sobotu” (Mk 2, 27). Postaviac sa proti príliš legalistickému vysvetľovaniu niektorých svojich súčasníkov a rozvíjajúc opravdivý zmysel biblickej soboty, Ježiš, “Pán soboty” (Mk 2, 28) vracia zachovávaníu tohoto dňa oslobodzujúci charakter, sledujúci súčasne rešpektovanie Božích práv i práv človeka. Týmto sa vysvetľuje, prečo sa kresťania, ktorí ohlasovali oslobodenie uskutočnené v Kristovej krvi cítili byť oprávnení preniesť význam soboty na deň vzkriesenia. Kristova Veľká noc totiž oslobodila človeka od otroctva ešte radikálnejšieho ako bolo to, čo ťažilo utláčaný ľud: od otroctva hriechu, ktoré vzdaluje človeka od Boha, vzdaluje ho aj od seba samého i od iných a rozsieva v dejinách vždy nové zárodoky zloby a násilia.

67. Prostredníctvom nedeľného odpočinku môžu nájsť svoj správny rozmer aj každodenné starosti a úlohy: hmotné veci, o ktoré sa znepokojujeme, uvoľňujú miesto duchovným hodnotám; osoby, s ktorými žijeme, opäť nadobúdajú v pokojnejšom stretaní a dialógu svoju pravú tvár. Tie isté prírodné krásy – mnohokrát ničené pod tlakom logiky, ktorá sa obracia proti človeku, - možno znovu objavovať a hlboko vychutnávať. Nedeľa, deň pokoja človeka s Bohom, so sebou samým i s blížnymi, sa tak stáva aj chvíľou, v ktorej je človek povoláný

venovať dajaký pohľad obdivu prírode a dať sa strhnúť do tej obdivuhodnej a tajomnej harmónie, ktorá podľa výroku svätého Ambróza “prostredníctvom neporušiteľného zákona svornosti a lásky” zjednocuje rozličné prvky vesmíru do “zväzku jednoty a pokoja”. Človek sa stáva potom vedomým - podľa slov Apoštola – že “všetko, čo Boh stvoril, je dobré a nemá sa zavrhať nič, čo sa prijíma so vzdávaním vďaky, lebo to sa posväcuje Božím slovom a modlitbou” (Tim 4, 4-5). Ak teda po šiestich dňoch práce – pre mnohých vlastne už po piatich – človek hľadá určitý čas na rozptýlenie a na dôkladnejšiu starostlivosť o ďalšie stránky svojho života, zodpovedá to opravdivej potrebe v plnom súlade s evanjeliovým posolstvom. Veriaci je povolaný preto vyhovieť tejto požiadavke a zladiť ju s prejavmi svojej osobnej i spoločenskej viery, ktorá sa prejavuje v slávení a svätení Pánovho dňa. preto je prirodzené, že sa kresťania zasadujú o to, aby aj v zvláštnych okolnostiach našich čias občianska legislatíva pamätala na ich povinnosť svätiť nedeľu. V každom prípade je povinnosťou ich svedomia organizovať nedeľný odpočinok tak, aby bolo možné zúčastniť sa na svätej omši, zdržovať sa prác a záležitostí nezlučiteľných so svätením Pánovho dňa s jeho typickou radosťou a potrebným odpočinkom ducha i tela.

68. Aby však samotný odpočinok nevyšiel naprázdno, alebo aby sa nestal prameňom nudy, musí prinášať duchovné obohatenie, viac slobody, možnosť venovať sa kontemplácii a vytvárať bratské i sesterské spoločenstvo. Veriaci nech si vyberajú spomedzi kultúrnych podujatí a zábav, ktoré ponúka spoločnosť tie, ktoré lepšie zodpovedajú životu podľa evanjeliových príkazov. Takýmto spôsobom nedeľný a sviatočný odpočinok dostane “prorocký” rozmer, lebo potvrdzuje nielen absolútny primát Boha, ale aj primát a dôstojnosť osoby vzhľadom na požiadavky spoločenského a ekonomického života. Určitým spôsobom v predstihu zobrazuje “nové nebo” a “novú zem”, kde bude oslobodené z otroctva potrieb definitívne a úplné. Stručne, deň Pána sa tak stane najoprávdivejším spôsobom aj dňom človeka.